

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/38/2014
Identifikačné číslo spisu:	8010200684
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8010200684.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Okresnej prokuratúry v Kežmarku, proti žalovanému Okresnému úradu Kežmarok, Dr. Alexandra 61, Kežmarok, za účasti 1/ H., bytom Y. XXX, 2/ Y., bytom Y. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Mackom, so sídlom Mnoheľova 840/8, Poprad, o preskúmanie opatrení bývalého Obvodného úradu Kežmarok zo dňa 20. augusta 2009, číslo : 9/2009/06738, Pr-810/2009/Pá a zo dňa 20. augusta 2009, číslo : 9/2009/06740, Pr-812/2009/Pá konajúc o odvolaní účastníka Y. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/102/2010-100 zo dňa 21. februára 2014 proti výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/102/2010-100 zo dňa 21. februára 2014 v napadnutej časti - vo výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove zamietol žaloby, ktorými sa okresná prokurátorka domáhala preskúmania a zrušenia opatrení bývalého Obvodného úradu Kežmarok, ktorého právnym nástupcom je žalovaný správny orgán. Uvedenými opatreniami boli odložené priestupkové veci podozrivých H. a Y., ktorí sa mali dopustiť priestupku neoprávneným pohybom vo Vojenskom obvode Javorina v časti Nižný Toráč. K podaniu žalôb došlo po tom, čo nebolo vyhovené protestom prokurátora.

Náhradu trov konania krajský súd účastníkom nepriznal s odkazom na § 250k OSP, keďže žalobca nebol v konaní úspešný a žalovaní ani ďalší účastníci nemajú zo zákona právo na náhradu trov konania.

Proti výroku o náhrade trov konania tohto rozsudku podal odvolanie účastník Y.. Označil sa za úspešného účastníka v konaní. Odvolaním napadnutý výrok rozsudku navrhol podľa § 250ja, ods. 3, posledná veta OSP a § 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 OSP zrušiť a vrátiť vec Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie a rozhodnutie o trovách celého konania úspešného odvolateľa včítane trov tohto odvolacieho konania. Uviedol, že rozhodnutie súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení veci,

pretože nielen úspešný žalobca ale aj úspešní žalovaní, či ďalší účastníci majú aj v konaní podľa piatej časti OSP nárok na náhradu trov konania. Poukázal na ustanovenie § 246c OSP, s použitím ktorého možno o trovách rozhodnúť podľa § 142 OSP. Odvolal sa tiež na judikatúru Ústavného súdu SR (rozhodnutie II. ÚS 56/05 č. 18/2005), na ktorú ako na zásadnú v predmetnej problematike poukázal v súvislosti s nejednotnosťou senátov Najvyššieho súdu SR o trovách iného účastníka ako žalobcu v správnom súdnictve aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5Sžp/22/2011, v ktorom sa o. i. uvádza, že zúžený výklad ustanovenia § 250k OSP (...v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov náhradu trov konania možno priznať len úspešnému žalobcovi) pri rozširovaní kompetencií správneho súdnictva spôsobuje v praxi interpretačné i aplikačné ťažkosti. Zdôraznil, že ak by v konaní podľa piatej časti OSP mal nárok na náhradu trov konania len úspešný žalobca a nie aj úspešný žalovaný, resp. úspešný účastník, prizvaný súdom, ktorý ani nie je orgánom verejnej moci, došlo by tým k prikreému porušeniu zásady rovnosti zbraní a zásady rovnosti účastníkov konania a k znevýhodneniu úspešného pribratého účastníka v pomere k úspešnému žalobcovi. V konečnom dôsledku by tak nastal výsledok opačný ako ho sledoval zákonodarca, pretože úspešný občan - súdom pribratý účastník konania - by nemal nárok na náhradu trov konania proti neúspešnému orgánu verejnej moci. A to tým viac, že mu tieto trovy vznikli bez ohľadu na jeho vôľu, pretože účastníkom konania sa stal výlučne na základe rozhodnutia iného orgánu verejnej moci - súdu, ktoré musí rešpektovať.

Ostatní účastníci sa v odvolacom konaní nevyjadřili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní účastníka Y. (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 212 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že podanému odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či je správny záver krajského súdu o nepriznaní náhrady trov konania účastníkovi Y. s ohľadom na ustanovenie § 250k OSP a úspech v konaní.

Podľa § 250k ods. 1 OSP, ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Ak bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené z dôvodu podľa § 250j ods. 3, súd žalobcovi prizná úplnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

V správnom súdnictve v konaní o žalobách rozhoduje súd o náhrade trov konania predovšetkým podľa § 250k ods. 1 OSP, podľa ktorého, ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania; môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Ide o osobitné ustanovenie, ktoré upravuje iba právo na náhradu trov konania úspešného žalobcu a v odseku 1 v podstate vylučuje primerané použitie § 142 OSP, hoci úspech v konaní sa u žalobcu posudzuje rovnako ako pri použití § 142 OSP.

Právo na rozhodnutie o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997) je tiež ratione materiae obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (pozri bližšie Nález Ústavného súdu SR III. ÚS 212/09-26).

Z uvedeného je zrejmé, že podľa § 250k ods. 1 OSP v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov náhradu trov konania možno priznať len úspešnému žalobcovi.

Nemožnosť priznania náhrady trov konania úspešnému žalovanému, resp. účastníkom konania, ktorých súd pribral do konania podľa § 250 ods. 1 veta druhá OSP, by síce mohla byť chápaná ako narušenie zásady rovnosti účastníkov konania, avšak na druhej strane za súčasnej právnej úpravy nemožno od žalobcu spravodlivo žiadať, aby nahradil trovy vzniknuté účastníkovi, ktorého súd musí podľa § 250 ods. 1 veta druhá OSP do konania pribrať, hoci žalobca jeho pribratie do konania sám ovplyvniť nemohol. Pokiaľ sa účastník Y. odvoláva na uplatnenie postupu podľa § 142 OSP, odvolací súd

upozorňuje na to, že konania podľa druhej hlavy piatej časti OSP nie sú konania sporové v zmysle tretej časti OSP. V správnom súdnictve súdy preskúmajú zákonnosť postupu a rozhodnutí správnych orgánov a výsledok kauzy závisí od toho, či správny orgán zákon dodržal alebo nie. Na tejto skutočnosti, ktorú musí zistiť súd v súlade s dispozičnou a koncentračnou zásadou vo vzťahu k žalobe a žalobcovi, nemôže zmeniť nič argumentácia pribraného účastníka konania a ustanovenie § 250 ods. 1 OSP je vo vzťahu k pribranému účastníkovi potrebné vykladať tak, že ide predovšetkým o zabezpečenie práva takéhoto účastníka byť informovaný o prípadnej zmene v jeho právach a povinnostiach, ktorá môže byť spôsobená prípadným zrušením rozhodnutia správneho orgánu. Účastník konania nie je povinný byť právne zastúpený a v prípade, ak realizuje svoje právo na právne zastúpenie v tomto postavení, je povinný si náklady spojené s takýmto zastúpením znášať sám.

V tejto súvislosti možno poukázať napr. na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. II. ÚS 56/05 z 22. júna 2005, podľa ktorého „aj úprava platenia a náhrady trov konania obsiahnutá najmä v Občianskom súdnom poriadku určuje, či sa právo na súdnu ochranu naplní reálnym obsahom (čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Prístup k súdnej a inej právnej ochrane totiž závisí aj od toho, či účastník konania má alebo nemá vytvorené ekonomické predpoklady na uplatnenia tohto základného práva bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Preto procesné predpisy, ktoré upravujú platenie a náhradu trov konania, treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Pritom treba dbať na to, aby nikto len z dôvodu, že uplatní svoje základné právo na súdnu ochranu bez zreteľa na jeho postavenie v konaní, neutrpel materiálnu ujmu v dôsledku platenia trov konania, za predpokladu, že taký účastník konania bol úspešný s uplatnením svojho procesného stanoviska a dosiahol, že sa návrh alebo žaloba proti nemu právoplatne zamietli alebo dosiahol procesný úspech iným zákonom dovoľeným spôsobom“, na ktorý poukázal aj Najvyšší súd SR v zrušujúcom uznesení sp. zn. 5Sžp/22/2011, ktorým rozhodnutie krajského súdu v napadnutej časti zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie s usmernením, že je potrebné predovšetkým zhodnotiť možnosť priznania náhrady trov konania inému účastníkovi, pričom v prípade kladného výsledku sa krajský súd mal vypořádať aj s námietkami žalobcu a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré začalo na návrh prokurátora, ako je to aj v danej veci, tu Najvyšší súd SR považuje za potrebné poukázať aj na znenie ustanovenia § 246 ods. 1 písm. d/ OSP (v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie začalo na návrh prokurátora.

Vychádzajúc z uvedených zákonných ustanovení a zásad rozhodovania o trovách konania v správnom súdnictve, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu v napadnutej časti - vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Uvedený postup je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko žalovanému, ako aj pribranému účastníkovi konania náhrada trov zo zákona neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.